

2. DUMITRESCU, D. *Îndreptar pentru traducerea din limba română în limba spaniolă*, București, 1980, pp. 41-42, p. 46, p. 83.
3. MACÍAS BARRÉS, D. *Los tiempos verbales: una cuestión de tiempo y de espacio*, marcoELE. Revista de Didáctica Español Lengua Extranjera, vol. 1, núm. Esp.22, MarcoELE, 2016.
4. PINJO, R., MORENO, C. *La lingüística contrastiva y el análisis de errores en la enseñanza del español a alumnos de lengua materna alemana*, ASELE, ActasV, 1994, p.119.
5. PRELIPCEAN, A. *Verba dicendi în limbile române și spaaniolă: privire comparativă*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2015.
6. OGLINDĂ E., SOBOL A. *Lingvistica contrastiv-tipologică (Suport de curs)* Chișinău, USM, 2015.
7. SĂDEANU, F. *Paralele româno-spaniole în sintaxa verbului*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XVIII, București, nr. 2, 1972.

GRUPUL ȘI IMPORTANȚA SA ÎN CADRUL METODELOR DE INTERACȚIUNE EDUCAȚIONALĂ

THE GROUP AND ITS IMPORTANCE IN METHODS OF EDUCATIONAL INTERACTION

*Veronica Bolduma, lector universitar,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău,
Veronica Bolduma, university lecturer,
"Ion Creanga" SPU, Chisinau
ORCID: 0000-0002-2306-4627*

CZU 37.016:811

Abstract

In recent years, more and more emphasis has been placed on methods of educational interaction. These methods allow the teacher to involve even the most passive student in the communication process. Interactive learning requires theoretical and practical intellectual effort from both students and the teacher who coordinates the instructional process, and as a result the teacher must have the following skills to achieve the objectives proposed in the process of developing communication skills: energy competence, empathic, playful, organizational, interrelational, etc.

Key-words: learning, interaction methods, group, micro-group, communication skills.

Profesorii școlari dar și cei din învățământul superior sunt mereu în căutare de metode, care să satisfacă cerințele procesului instructiv, care să implice în procesul comunicativ chiar și pe cel mai pasiv elev/student. Dezvoltarea competențelor de comunicative este scopul primordial al studierii limbilor străine. Cu toate că didactica modernă are o multitudine de metode de predare-învățare, aceasta nu ne asigură eficiența metodelor. Multitudinea metodelor ne provoacă la căutări, la experimentări, ca în cele din urmă să atingem rezultate cât mai mari în procesul de învățare. Profesorul este cel ce decide ce metode va folosi în cadrul lecției pentru ca fiecare elev/student sa fie activ, deschis spre comunicare, motivat spre colaborare.

În ultimii ani tot mai mult se pune accentul pe comunicare și interacțiunea în cadrul micro- grupurilor. Echipele educaționale sunt microgrupurile rezultate din divizarea clasei

de elevi/studenți printr-o varietate de tehnici, alcătuite pentru îndeplinirea uneia sau mai multor sarcini educaționale, realizează simultan obiective de tip informativ (cunoașterea anumitei materii) și unele de tip formativ-motivațional, cu un grad ridicat de eficiență, comparativ cu întreaga clasă sau cu individul izolat. În opinia lui Shaw, grupul reprezintă ” două sau mai multe persoane care interacționează între ele în asemenea manieră încât fiecare influențează și este influențată de cealaltă persoană”. [1, pag. 8]

Cercetătorii au analizat și au menționat că există trei modele de învățare prin interacțiune. Primul, emis de Johnson și include un criteriu de definire a grupului și se bazează pe cinci elemente:

- Interdependența pozitivă (membrii grupului trebuie să lucreze împreună pentru a atinge scopul propus; au nevoie unul de celălalt pentru sprijin, explicații, coordonare);
- Responsabilitatea individuală (performanța individuală a membrilor grupului se raportează la un anumit standard și fiecare membru este răspunzător de propria contribuție la îndeplinirea scopului propus);
- Interacțiunea promotorie – elevii/studenții sunt grupați în așa fel încât să interacționeze direct, față în față la nivelul grupului, și nu dintr-un colț în altul al clasei;
- Dezvoltarea deprinderilor interpersonale în cadrul microgrupului (este necesar pentru funcționarea eficientă a grupului; aceste deprinderi, precum capacitatea de a oferi un feedback constructiv, acțiunea consensuală, implicarea fiecărei persoane din interiorul grupului în activitate trebuie predate și practicate înainte ca grupul să abordeze o sarcină de lucru din cadrul procesului didactic propriu-zis;
- Analiza activității de grup (grupurile de elevi reflectează asupra colaborării lor și decid asupra modului de îmbunătățire a eficienței acestui tip de activitate).[2]

Cel de-a doua, modelul lui Slavin, conform acestuia, metodele de învățare prin interacțiune se împart în două grupuri mari. Una poate fi numită *metode de studiu în grup* (group study methods), în cadrul căreia elevii/studenții lucrează împreună pentru a se ajuta reciproc să stăpânească un volum de informații sau deprinderi relativ bine definite – ceea ce Cohen numește „probleme bine structurate”(well structured problems). Cealaltă categorie este numită în mod obișnuit *învățarea prin proiecte instructionale de grup* sau *învățarea activa*. Aceasta expune un ansamblu de metode care se referă la implicarea elevilor/studenților, în timpul orelor, la realizarea unor proiecte comune: un experiment, un raport scris asupra unui subiect, o descriere, etc. ”[4, pag. 205]

Cel de-al treilea este modelul lui Cohen, un model cu totul diferit de învățare prin interacțiune. Acesta se bazează mai puțin pe constructele psihologice ale procesului educațional, și mai mult pe cadrele de natura sociologică ale acestuia. Modelul propune patru caracteristici pentru instrucția în clasă.

- Stabilirea unor sarcini de lucru cu final deschis, care implică învățarea prin descoperire și care pun accentul pe activități mentale de tip superior;
- Stabilirea unor sarcini de grup care necesită reacția celorlalți membri ai grupului;
- Stabilirea de sarcini multiple care se raportează la o temă unică de natură intelectuală;
- Atribuirea de roluri diversilor membri ai grupului.

Conform opiniei lui Cohen, alegerea sarcinii de lucru depinde de obiectivul lecției, pe care îl stabilește profesorul. De exemplu, dacă profesorul dorește ca, la o oră de limbă străină elevii/studentii să aibă experiența concretă a noțiunii de „libertate”, li se va da o sarcină de lucru care reclamă o decizie comună (la nivel de grup) la sfârșitul unui interval de deliberare. Dacă dorește ca ei să înțeleagă relația dintre un personaj de gen masculin și alt personaj de gen feminin, în timpul analizei povestirii studiate, sarcina de lucru trebuie să le permită compararea diverselor caracteristici din punct de vedere fizic cât și psihologic. Dacă lecția are un caracter mai pronunțat social, atunci sarcinile de lucru în clasă trebuie să-i angajeze pe elevi/studentii sub aceste aspecte.

Învățarea prin interacțiune solicită efort intelectual și practic atât din partea elevilor/studentilor cât și din partea profesorului care coordonează procesul instructiv. Utilizând strategia învățării prin interacțiune, profesorul trebuie să dețină următoarele competențe:

- ❖ **competența energizantă:** se are în vedere capacitatea profesorului de a-i face pe elevi/studentii să dorească să se implice în activitate, în rezolvarea problemei date. Ei trebuie încurajați și stimulați să nu se oprească la prima soluție descoperită, ci să se antreneze în căutarea de soluții alternative.
- ❖ **competența empatică:** presupune abilitatea de a lucra cu elevii/studentii reușind să se transpună în situațiile pe care aceștia le parcurg. În acest mod, profesorul își va cunoaște mai bine discipolii și va îmbunătăți comunicarea cu ei;
- ❖ **competența ludică:** se referă la capacitatea profesorului de a răspunde jocului elevilor săi prin joc, favorizând integrarea elementelor ludice în activitatea de învățare pentru a o face mai atractivă și pentru a întreține efortul intelectual și fizic al elevilor;
- ❖ **competența organizatorică:** are în vedere abilitățile cadrelor didactice de a organiza colectivul în echipe de lucru și de a menține și impune respectarea regulilor care privesc învățarea prin cooperare, în grup. Totodată, profesorul este cel care poate interveni în situații limită, în situații de criză, aplanând conflictele și favorizând continuarea activității pe direcția dorită. El menține legătura dintre intervențiile participanților și subiectul discuției, evitând devierile;
- ❖ **competența interrelațională:** ce presupune disponibilități de comunicare cu elevii/studentii, menită să dezvolte și la aceștia abilitățile sociale necesare integrării optime în colectiv. Toleranța și deschiderea față de nou, precum și încurajarea originalității răspunsurilor copiilor, va avea ca efect crearea de disponibilități asemănătoare elevilor săi în relațiile cu ceilalți. Alături de aceste competențe nu trebuie neglijate cele necesare și specifice tuturor cadrelor didactice:
- ❖ **competențele științifice,** disciplinare, care se referă la corectitudinea științifică, la calitatea, structurarea, logic internă și transpoziția didactică a conținuturilor care vor contribui la atingerea obiectivelor stabilite și la dezvoltarea la elevi a structurilor operatorii, afective, motivaționale, volitive și acționale;

- ❖ **competențele psihopedagogice și metodice** prin care se asigură eficiența psihopedagogică a demersurilor instructiv-educative, logica didactică, profesorul mediind legătura elevului cu obiectul de învățământ;
- ❖ **competențele manageriale și psihosociale** ce țin de managementul educațional și de organizarea relațiilor sociale în clasa de elevi.

Procesul de învățare în cadrul echipelor și interacțiunea membrilor săi are un efect pozitiv, iar avantajele de colaborare sunt multiple:

- lucrul în grup stimulează efortul și productivitatea elevului/studentului;
- elevul/studentul este în stare să-și descopere propriile capacități și limite;
- dinamica intergrupală influențează favorabil planul personalității;
- persoanele ce lucrează în echipă sunt mai abili de a-și aplica și sintetiza cunoștințele;
- dezvoltă capacitățile elevilor/studentilor de a lucra împreună;
- duce la dezvoltarea inteligenței;
- stimulează și dezvoltă capacități cognitive;
- lucrul în echipe permite împărțirea sarcinilor și a responsabilităților în părți ușor de realizat;
- timpul rezolvării problemelor este mai scurt în cazul lucrului în grup decât atunci când se soluționează problema pe cont propriu;
- în cazul unei dirijări adecvate, învățarea prin interacțiune dezvoltă și diversifică priceperile, capacitățile și deprinderile subiecților din cadrul grupului;
- interrelatiile dintre membrii grupului, sporesc interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând elevii/studentii pentru învățare;
- lucrul în microgrup oferă elevilor/studentilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile;
- se reduce blocajului emoțional al creativității;
- lucrul în echipă dă un sentiment de încredere, de siguranță, ce duce la dispariția fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul;
- interacțiunea reciprocă îi face pe elevi să fie toleranți față de opiniile celorlalți și să accepte ideile colective.

Aplicarea metodele interactive de grup în procesul dezvoltării competenței de comunicare la orele de limbă străină implică mult tact din partea profesorilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de elev/student: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerabdător, pentru fiecare găsind gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul în concordanță cu situația de moment. Situațiile de comunicare rezolvate prin metode interactive de cooperare educațională dezvoltă gândirea democratică deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment, ei critică comportamentul, ideea, fapta, nu critică personajul din poveste sau copilul, adultul din situația oferită de manual.

Pe lângă aspectele pozitive pe care le observam la ore în timpul utilizării metodelor de interacțiune educațională sunt vizibile și un șir de dezavantaje. Aceste dezavantaje au fost analizate și clasificate de către Ion-Ovidiu Pânișoară și care cu siguranță ușurează munca

cadrului didactic în alegerea strategiei de lucru la orele de dezvoltare a competenței comunicative:

- metodele de interacțiune educațională sunt mari consumatoare de timp; prezența cadrului didactic în aria de acțiune a metodelor trebuie să aibă mai degrabă un caracter implicit decât unul explicit;
- acestuia îi este redus rolul de directivitate a activității, totul structurându-se în cadrul microgrupurilor, ceea ce necesită un timp direct proporțional; dacă acest timp nu este oferit - există și predispoziția unora dintre profesori de a lucra pe microgrupuri, dar implicarea lor e majoră pentru a se încadra într-o unitate mai redusă de timp ;
- activitatea este în egală măsură nenaturală și ineficientă;
- utilizarea activităților care presupun interacțiuni în grup ale elevilor predispun, la un anumit grad de conflict și hazard ale situațiilor;
- apar fenomene de neparticipare pleneră a tuturor elevilor, de dezindividualizare (pierderea individualității și abilităților de evaluare, când anonimatul abate atenția de la individ, centrând-o pe grup) etc.[3, pag.134-135]

Trecerea la o metodologie mai activă, centrată pe elev, pe care o propune noul Curriculum școlar, îl implică direct în procesul de învățare și îl învață aptitudinile învățării, precum și aptitudinile fundamentale ale muncii alături de alții, și ale rezolvării de probleme, totodată implică elevul/studentul în evaluarea eficacității procesului său de învățare și în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare. Avantajele metodelor de interacțiune educațională ajută la pregătirea acestuia atât pentru o tranziție mai ușoară spre locul de muncă, cât și spre învățarea continuă. Competențele dobândite contribuie la formarea unei personalități „competente” care aplică cunoștințele achiziționate în noi situații ale vieții cotidiene, analizează și ia decizii, lucrează cu alții ca membru al unei echipe, face față situațiilor neprevăzute și nu în ultimul rând manifestă abilități de colaborare constructivă.

BIBLIOGRAFIE

1. Forsyth D.R. An Introduction to Group Dynamics, Pacific Grove, 1983, pag. 8;
2. <https://www.creeaza.com/didactica/didactica-pedagogie/INVATAREA-PRIN-COOPERARE-PREZE715.php>
3. Ion- Ovidiu Pânișoară, Comunicarea eficientă, metode de interacțiune educațională, Polirom, 2003;
4. L. Șoitu, Pedagogia comunicării, ed. Didactică și Pedagogică, București 1997.